

νήμα

νήμα, το, ουσ. [<αρχ. νήμα], το νήμα· η αλληλουχία, η λογική συνέπεια, ο συνεκτικός δεσμός: «αν βρεις το νήμα που συνδέει όλα αυτά, θα δεις πως δεν είναι δύσκολο να μπεις στο νόημα». Από το ότι το νήμα είναι ενιαίο από την αρχή μέχρι το τέλος του. (Ακολουθούν 11 φρ.)·

- αρχίζει να ξετυλίγεται το νήμα, βλ. συνηθέστ. *άρχισε να ξετυλίγεται το κουβάρι*·

- βρίσκω την άκρη του νήματος, βλ. λ. [άκρη](#)·

- έκοψαν μαζί το νήμα, (για αθλητές ταχύτητας) τερμάτισαν ταυτόχρονα: «στα τελευταία διακόσια μέτρα οι δυο αθλητές πήγαιναν στήθος με στήθος και στο τέλος έκοψαν μαζί το νήμα»·

- έπεσαν μαζί στο νήμα, (για αθλητές ταχύτητας), βλ. φρ. *έκοψαν μαζί το νήμα*·

- κερδίζω πάνω στο νήμα (κάποιον ή κάποιους), (για αθλητές ταχύτητας) κερδίζω με ελάχιστη διαφορά: «μετά την τελευταία στροφή ο αθλητής έβαλε όλα τα δυνατά του και κέρδισε πάνω στο νήμα την κούρσα των πέντε χιλιάδων μέτρων»·

- κινώ τα νήματα, **α.** κατευθύνω από το παρασκήνιο μια δουλειά ή μια ενέργεια, ιδίως όχι νόμιμη: «ακόμα ψάχνει η αστυνομία να βρει ποιος κίνησε τα νήματα της τελευταίας ληστείας». Από την εικόνα του καλλιτέχνη που κινεί αθέατος τα νήματα της μαριονέτας. **β.** (γενικά) κατευθύνω τις ενέργειες μιας ομάδας ανθρώπων: «ο πρωθυπουργός είναι αυτός που κινεί τα νήματα της κυβέρνησης». (Λαϊκό τραγούδι: **κινούσες πάντα όλα τα νήματα** κι εγώ ήμουν ένα απ' τα θύματα)·

- κόβω πρώτος το νήμα, **α.** (για αθλητές ταχύτητας) έρχομαι πρώτος, κερδίζω την κούρσα: «στην κούρσα των χιλίων μέτρων, ο τάδε αθλητής έκοψε πρώτος το νήμα». **β.** κατ' επέκταση, φτάνω πρώτος σε κάποιο αποτέλεσμα: «είχαν βάλει τα δυνατά τους ποιος απ' τους δυο θα τελείωνε πρώτος τη δουλειά, κι ο τάδε κατάφερε να κόψει πρώτος το νήμα»·

- κόπηκε το νήμα της ζωής του, πέθανε, ιδίως ξαφνικά: «εκεί που καθόμασταν και κουβεντιάζαμε, έπαθε έμφραγμα και κόπηκε το νήμα της ζωής του»·

- πέφτω πρώτος στο νήμα, (για αθλητές ταχύτητας), βλ. φρ. *κόβω πρώτος το νήμα*·

- του κόβω το νήμα της ζωής, τον δολοφονώ, τον σκοτώνω: «ένα βράδυ του 'στησε καρτέρι και με μια κουμπουριά του 'κοψε το νήμα της ζωής»·

- χάνω πάνω στο νήμα (από κάποιον ή από κάποιους), (για αθλητές ταχύτητας) χάνω με ελάχιστη διαφορά: «είναι πολύ στενοχωρημένος, γιατί έχασε την κούρσα απ' τον τάδε πάνω στο νήμα»·